

V Bruselu dne 18.6.2019
C(2019) 4403 final

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 18.6.2019

k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030

{SWD(2019) 214 final}

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 18.6.2019

k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s čl. 3 odst. 1 a přílohou I nařízení (EU) 2018/1999 má každý členský stát povinnost předložit Komisi návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období od roku 2021 do roku 2030. První návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu měly být předloženy do 31. prosince 2018.
- (2) Česká republika předložila návrh svého vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 31. ledna 2019. Předložení návrhu je základem a prvním krokem iterativního procesu mezi Komisí a členskými státy za účelem finalizace integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a jejich následné implementace.
- (3) Podle nařízení (EU) 2018/1999 má Komise povinnost návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu posoudit. Komise návrh vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, který předložila Česká republika, kompletně posoudila s ohledem na příslušné prvky (EU) 2018/1999. Své posouzení² zveřejňuje spolu s tímto doporučením. Níže uvedená doporučení vycházejí z posouzení. Doporučení Komise se mohou zejména zaměřit na i) úroveň ambicí cílů, úkolů a příspěvků za účelem společného dosažení cílů energetické unie, a zejména cílů Unie pro rok 2030 v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, jakož i úroveň propojitelnosti elektroenergetických soustav, které hodlá členský stát dosáhnout v roce 2030, ii) politiky a opatření týkající se cílů na úrovni členského státu a Unie a další politiky a opatření, které mohou mít přeshraniční přesah, iii) veškeré další politiky a opatření, jež mohou být vyžadovány v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu, iv) interakce mezi stávajícími a plánovanými politikami a opatřeními zahrnutými do integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu v rámci jednoho rozměru i různých rozměrů energetické unie a jejich konzistentnost.

¹ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

² SWD(2019) 214.

- (4) Při vypracování svých doporučení Komise zohlednila, že na jedné straně musí sečíst určité kvantifikované plánované příspěvky všech členských států, aby bylo možné posoudit ambice na úrovni Unie, a na straně druhé musí být dotčenému členskému státu poskytnut dostatek času na to, aby doporučení Komise řádně zohlednil předtím, než finalizuje svůj vnitrostátní plán.
- (5) Doporučení Komise týkající se ambicí členských států ve věci obnovitelných zdrojů energie vycházejí ze vzorce uvedeného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích.
- (6) Pokud jde o energetickou účinnost, vycházejí doporučení Komise z posouzení ambicí členského státu popsaných v návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu ve srovnání s kolektivní úrovní úsilí nutného k dosažení cílů Unie, přičemž jsou zohledněny poskytnuté informace o specifických vnitrostátních okolnostech, je-li to na místě. Konečné vnitrostátní příspěvky v oblasti energetické účinnosti by měly odrážet nákladově efektivní potenciál k úsporám energie a měla by je podporovat spolehlivá dlouhodobá strategie renovací budov a opatření přijatá k dosažení povinných úspor energie podle článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU³. Členské státy by měly rovněž prokázat, že řádně zohlednily zásadu „energetická účinnost v první řadě“ tím, že vysvětlí zejména to, jak energetická účinnost přispívá k nákladově efektivní realizaci vnitrostátních cílů konkurenceschopného nízkouhlíkového hospodářství, zabezpečení dodávek energie a řešení otázky energetické chudoby.
- (7) Nařízení o správě ukládá členským státům, aby poskytly obecný přehled investic, které jsou k dosažení cílů, úkolů a příspěvků stanovených v integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu zapotřebí, jakož i obecné posouzení zdrojů těchto investic. Vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu by měly zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření v zájmu zajištění jistoty investic.
- (8) Komise současně v rámci cyklu evropského semestru 2018–2019 klade silný důraz na investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu. To se odráží ve zprávě o České republice za rok 2019⁴ a v doporučení Komise pro doporučení Rady pro Českou republiku⁵ v rámci evropského semestru. Komise ve svém posouzení návrhů integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu zohlednila nejnovější zjištění a doporučení, která vyplynula z evropského semestru. Doporučení Komise doplňují nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru. Členské státy by měly rovněž zajistit, aby nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru zohlednily i jejich integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu.
- (9) Nařízení o správě dále od každého členského státu vyžaduje, aby ve svém návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, jenž má být předložen do 31. prosince 2019, řádně zohlednil jakákoli doporučení Komise, a pokud se dotčený členský stát doporučením nebo jeho podstatnou částí neřídí, měl by pro to předložit odůvodnění a zveřejnit je.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁴ SWD (2019) 1002 final.

⁵ COM (2019) 503 final, 5.6.2019.

- (10) Je-li to na místě, měly by členské státy ve svých integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a v pozdějších aktualizacích vykazovat tytéž údaje, jaké vykazují Eurostatu nebo Evropské agentuře pro životní prostředí. Využívání stejných zdrojových údajů a evropských statistik, jsou-li k dispozici, má rovněž zásadní význam pro výpočet výchozího scénáře pro účely modelování a odhadů. Využití evropských statistik umožní lepší porovnatelnost údajů a odhadů použitých v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.
- (11) V konečném integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu mají být zahrnuty veškeré prvky přílohy I nařízení (EU) 2018/1999. V tomto kontextu by měly být posouzeny makroekonomické, a je-li to proveditelné, i zdravotní, environmentální, dovednostní a sociální dopady a dopady na zaměstnanost a oblast vzdělávání plánovaných politik a opatření. Do přípravy konečného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu by měla být zapojena veřejnost a další zúčastněné subjekty. Tyto a další prvky jsou podrobně popsány v pracovním dokumentu útvarů Komise zveřejněném spolu s tímto doporučením⁶.
- (12) Propojení s rozměry energetické unie jsou v návrhu plánu viditelná, avšak nejsou výslovně zmíněna. V konečném plánu by Česká republika měla zmíněná propojení s různými rozměry energetické unie rozvést tím, že identifikuje synergie s rozměrem snižování emisí uhlíku, např. s biopalivy, změnou ve využívání půdy a lesnictvím. Měly by být rovněž dále prozkoumány synergie mezi rozměry snižování emisí uhlíku, energetické bezpečnosti a vnitřního trhu, mimo jiné ve vztahu k zásadě „energetická účinnost v první řadě“ tím, že bude vysvětleno, jak energetická účinnost přispívá k nákladově efektivní realizaci vnitrostátních cílů zabezpečení dodávek energie a řešení otázky energetické chudoby, včetně jasných časových harmonogramů. Důležitým prvkem k dalšímu zvážení v konečném plánu je spravedlivá transformace ve vztahu k uhelným regionům s vysokými emisemi uhlíku. Jiným důležitým aspektem ke zvážení je dopad rizik spojených se změnou klimatu na dodávky energie. Podobně cíle v rámci rozměru výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti musí podporovat úsilí plánované pro ostatní rozměry energetické unie.
- (13) Konečnému integrovanému vnitrostátnímu plánu v oblasti energetiky a klimatu by prospěla komplexní analýza aktuálního postavení odvětví nízkouhlíkových technologií na globálním trhu, která by upozornila na oblasti konkurenčních výhod i možných problémů, stanovila by měřitelné cíle pro budoucnost, jakož i politiky a opatření pro jejich dosažení, a označila by vhodné vazby na podnikatelskou a průmyslovou politiku. Rovněž by mu mohla prospět lepší interakce s oběhovým hospodářstvím s důrazem na jeho potenciál ke snížení emisí skleníkových plynů.
- (14) Doporučení Komise pro Českou republiku vycházejí z posouzení návrhu integrovaného plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu, jenž je zveřejněn spolu s tímto doporučením⁷,

DOPORUČUJE ČESKÉ REPUBLICCE:

1. Zvýšit míru ambicí na rok 2030 na podíl energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 23 % jako příspěvek České republiky k cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030, jak je uvedeno ve vzorci v příloze II nařízení

⁶ SWD(2019) 214.

⁷ SWD(2019) 214.

(EU) 2018/1999. Uvést v konečném plánu orientační trajektorii, která v souladu s uvedeným podílem dosáhne všech referenčních bodů podle čl. 4 písm. a) bod 2) nařízení (EU) 2018/1999, s ohledem na potřebu zvýšit úsilí, aby byl tento cíl společně dosažen. Předložit podrobné a kvantifikované politiky a opatření v souladu s povinnostmi stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001⁸, aby bylo možné tohoto příspěvku dosáhnout včas a nákladově efektivně. Zvýšit míru ambicí v odvětví vytápění a chlazení, aby bylo dosaženo orientačního cíle uvedeného v článku 23 směrnice (EU) 2018/2001, a předložit opatření za účelem dosažení cíle v odvětví dopravy uvedeného v plánu České republiky v souladu s článkem 25 směrnice (EU) 2018/2001. Zavést opatření v zájmu snížení administrativní zátěže a související s rámcem umožňujícím samospotřebu elektřiny z obnovitelných zdrojů a společenství pro obnovitelné zdroje v souladu s články 21 a 22 směrnice (EU) 2018/2001.

2. Zvýšit míru ambicí směřujících ke snížení spotřeby primární energie s ohledem na potřebu zvýšit míru úsilí, aby bylo dosaženo cíle Unie v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030, a podpořit je politikami a opatřeními, které by do roku 2030 dosáhly dalších úspor energie. Lépe identifikovat politiky a opatření, jejichž přijetí se plánuje během období 2021–2030, mimo jiné na základě posouzení jejich očekávaných dopadů.
3. Uvést prognózy ohledně budoucí skladby zdrojů energie, včetně plynu z obnovitelných zdrojů, a plánovaná opatření v oblasti odolnosti energetického systému, opatření na straně poptávky, kybernetické bezpečnosti a kritické infrastruktury. Uvést podrobnější politiky a opatření zaměřená na větší diverzifikaci dodávek zemního plynu ze třetích zemí. Dále specifikovat opatření na podporu cílů v oblasti energetické bezpečnosti, pokud jde o diverzifikaci a snížení energetické závislosti, včetně opatření zajišťujících flexibilitu a dlouhodobé dodávky jaderných materiálů a paliva, obzvláště s ohledem na rozvoj kapacity pro výrobu jaderné energie.
4. Definovat perspektivní cíle a úkoly v souvislosti s integrací trhu, zejména dobře definovaná nová a plánovaná opatření. Nastínit potenciál plynu z obnovitelných zdrojů. Uvést v konečném plánu celkové posouzení stávajících a budoucích opatření souvisejících s rozvojem hospodářské soutěže.
5. Dále objasnit své vnitrostátní cíle a cíle financování, pokud jde o výzkum, inovace a konkurenceschopnost, jež se vztahují specificky k energetické unii a jichž má být dosaženo od nynějška do roku 2030, aby byly ihned měřitelné a vhodné pro účely podpory dosahování cílů v ostatních rozměrech integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu. Podpořit uvedené cíle specifickými a adekvátními politikami a opatřeními včetně těch, jež mají být vypracovány ve spolupráci s

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

ostatními členskými státy, jako je Evropský strategický plán pro energetické technologie.

6. Pokračovat v již nyní vynikající regionální spolupráci v rámci Visegrádské skupiny sestávající z České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska, jakož i ve dvoustranných dialozích s ostatními členskými státy. Taková spolupráce by mohla zahrnovat témata, jako je další integrace vnitřního trhu s energií, opatření související s posuzováním přiměřenosti soustavy s ohledem na plánované pokračování kapacitního trhu, spravedlivá transformace, snižování emisí uhlíku a další zavádění energie z obnovitelných zdrojů, včetně z toho vyplývajících dopadů na energetickou soustavu a přeshraniční obchod s elektřinou.
7. Rozšířit svou analýzu investičních potřeb a zdrojů, včetně příslušného financování na vnitrostátní a regionální úrovni a úrovni Unie, jež je v současnosti k dispozici pro specifické politiky, na obecný přehled investičních potřeb pro dosažení svých cílů v oblasti energetiky a klimatu. Zvážit jako zdroj financování rovněž nákladově efektivní převody jiným členským státům podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842⁹.
8. Uvést veškeré dotace v energetice, zejména včetně dotací na fosilní palivo, a opatření či plány přijaté k jejich postupnému zrušení.
9. Doplnit analýzu o interakce s politikou týkající se kvality ovzduší a emisí do ovzduší, uvést a kvantifikovat dopady znečištění ovzduší v případě různých scénářů, poskytnout podkladové informace a zvážit synergie a kompenzační efekty.
10. Lépe integrovat aspekty spravedlivé transformace, zejména uvedením více podrobností o dovednostních a sociálních dopadech a dopadech na zaměstnanost plánovaných cílů, politik a opatření. Konečný integrovaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu by měl obzvláště analyzovat dopad transformace energetiky na obyvatele dotčené postupným ukončením využívání uhlí nebo adaptacemi v jiných energeticky náročných odvětvích a měl by být propojen s českým strategickým rámcem ReStart, a podpořit tak spravedlivou transformaci českých uhelných regionů. Dále rozvíjet metody řešení otázek energetické chudoby, mimo jiné specifikací posouzení požadovaného nařízením (EU) 2018/1999.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

V Bruselu dne 18.6.2019

*Za Komisi
Miguel Arias Cañete
člen Komise*

ÚŘEDNĚ OVĚŘENÝ OPIS
Za generálního tajemníka

Jordi AYET PUIGARNAU
ředitel spisovny
EVROPSKÁ KOMISE